

تحلیل متن و فرامتن ریزش ۲۰ درصدی رمزارزها

چه کسی بیت کوین را گشت؟

مهدی عبدالهی
مدیر گروه اقتصاد

روز پنجشنبه، قیمت بیت کوین برای مدت کوتاهی به زیر ۶۱ هزار دلار سقوط کرد که کمترین مقدار در دو سال اخیر بود. طبق آمارها، تا لحظه تهیه این گزارش، بازدهی ماهانه شاخص ۲۰ ارز برتر کوین مارکت کپ منفی ۲۹ درصد و بازدهی ۳ ماهه آن منفی ۳۶ درصد بوده است. این افت برای بیت کوین به ترتیب منفی ۲۸ و منفی ۳۵ درصد بوده است. تحلیلگران بین المللی چندین دلیل برای این سقوط سنگین ارزهای دیجیتال ذکر می کنند. به گفته آنان، یکی از نشانه های این سقوط، کاهش اعتماد سرمایه گذاران به این دارایی در شرایط فعلی است. به گفته آنان، ارزهای دیجیتال در حالی به عمیق ترین مرز ضرر رسیده اند که سرمایه گذاران در حال ارزیابی مجدد کاربرد عملی توکنی هستند که نه تنها به عنوان پوششی در برابر تورم و عدم قطعیت های اقتصاد کلان است، بلکه به عنوان جایگزینی برای ارزهای فیات و پناهگاه های امن سنتی مانند طلا نیز مورد حمایت قرار گرفته است. مایورن لایور، تحلیلگر دویچه بانک، روز چهارشنبه در یادداشتی نوشت: «از نظر ما، این فروش مداوم نشان می دهد که سرمایه گذاران سنتی علاقه خود را از دست می دهند و بدینکلی نسبت به ارزهای دیجیتال رو به افزایش است.» موضوع دیگر، عملکرد ضعیف تر بیت کوین نسبت به طلاست. آمارها نشان می دهد بیت کوین در طول سال گذشته نزدیک به ۴۰ درصد کاهش یافته، در حالی که معاملات آتی طلا در همین دوره ۶۱ درصد افزایش داشته است. روز جمعه جیمز باترفیل، رئیس تحقیقات کوین شیرز، گفت که ۷۰ هزار دلار به عنوان یک «سطح روانی کلیدی» در حال شکل گیری است و اگر بیت کوین نتواند آن را حفظ کند، حرکت به سمت محدوده ۶۰ هزار دلار کاملاً محتمل می شود. تحلیلگران می گویند یکی از دلایل افت، کاهش چشمگیر تقاضای نهادی است. کریپتوکانانت در گزارشی در روز چهارشنبه گفت: «صندوق های قابل معامله در بورس ایالات متحده که سال گذشته در همین زمان ۴۶ هزار بیت کوین خریداری کردند، در سال ۲۰۲۶ فروشنده خالص خواهند بود.» این گزارش به نشانه های نگران کننده دیگری نیز اشاره می کند. تحلیلگران کریپتوکانانت می گویند «بیت کوین برای اولین بار از مارس ۲۰۲۲، میانگین متحرک ۳۶۵ روزه خود را شکسته و در ۸۳ روز پس از این شکست، ۲۳ درصد کاهش یافته است که بدتر از مرحله نزولی اوایل سال ۲۰۲۲ است.»

۱۸۴ میلیارد دلار در یک روز از بین رفت

بازارهای مالی جهانی در دو روز پنجشنبه و جمعه شاهد ضررهای سنگینی بودند، به طوری که ارزهای دیجیتال منجر به فروش شدید شدند و کل بازار ارزهای دیجیتال حدود ۷ درصد سقوط کرد. این به معنی از دست رفتن تقریباً ۱۸۴ میلیارد دلار از ارزش بازار در یک روز است. در دو روز جمعه و پنجشنبه ارزش بیت کوین تقریباً ۸ درصد کاهش یافت و حدود ۱۲۰ میلیارد دلار از ارزش بازار خود را از دست داد، در حالی که اتریوم بیش از ۳۰ درصد از بالاترین قیمت های اخیر خود را از دست داد. در هشت روز گذشته، ارزش بیت کوین تقریباً ۲۰ هزار دلار کاهش یافته است، در حالی که اتریوم نزدیک به ۱۰۰ دلار از دست داده است و تا زمان تهیه این گزارش به حدود ۶۷ هزار دلار رسیده که با افزایش ۱٫۲ درصدی نسبت به روز پنجشنبه روبه رو شده، اما همچنان طی یک هفته اخیر ارزش این ارز با افت ۱۸٫۷ درصدی، بازدهی ماهانه با افت ۲۸ و بازدهی سه ماهه با افت بیش از ۳۴ درصد روبه رو بوده است. آن طور که در جدول نیز آمده، طی یک ماه اخیر شاخص ۲۰ ارز برتر کوین مارکت کپ (CMC۲۰) افت ۲۹ درصدی و طی سه ماه، افت ۳۶ درصدی را تجربه کرده است. طی این مدت، بازدهی هفتگی اتریوم افت ۲۸ درصدی، بازدهی ماهانه افت ۴۰ و بازدهی سه ماهه نیز افت بیش از ۴۳ درصدی داشته است. این اعداد برای بایننس به ترتیب افت ۲۴، ۳۰ و ۳۶ درصدی و برای ریبیل نیز افت ۱۸، ۳۹ و ۴۱ درصدی بوده است.

در بین ۲۰ ارز برتر، طی سه ماه اخیر بیشترین افت مربوط به ارزهای اتریوم، سولانا، دوج کوین، کاردانو، چین لینک و استلار با بیش از ۴۰ درصد بوده است. همچنین طی این مدت یکی از سنگین ترین ریزش ها را ميم کوین رسمی ترامپ با حدود ۵۷ درصد سقوط تجربه کرده است. تحلیلگران می گویند که این کاهش نشان دهنده کاهش شدید اهرم مالی است، زیرا معامله گران موقعیت های پرخطر خود را کاهش می دهند. این فروش گسترده محدود به دارایی های دیجیتال نبود. بازارهای سنتی نیز ضررهایی را ثبت کردند، به طوری که روز پنجشنبه و جمعه طلا حدود ۵٫۵ درصد سقوط کرد و نزدیک به ۱٫۹ تریلیون دلار از ارزش بازار خود را از دست داد. نقره تقریباً ۱۹ درصد کاهش یافت و نزدیک به ۱ تریلیون دلار از ارزش خود را از دست داد.

۴۷ سال با اقتصاد ایران

امیرحسین زارعی
پژوهشگر اقتصادی

در زمانی که نوسان نرخ ارز و تورم به قدرت خرید خانوارها آسیب زده و هم زمان تحریم ها طی دهه به طور قابل توجهی اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار داده، در ایسن فضا عمده موضوعات و مباحث پیرامون چالش های روزمره زندگی ماست. اما در اینجا قصد داریم کمی از روایت های روزمره فاصله بگیریم و یک نگاه کلی تر به مسیر ۴۷ ساله ای که انقلاب اسلامی طی کرده، ببندازیم. مرور کارنامه ۴۷ ساله اقتصاد ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی نشان می دهد این دوره از تاریخ اقتصاد ایران، گذار از وابستگی به «تاب آوری» ساختاری است. طبق آمارها، این مسیر با تکیه بر استراتژی «تنوع بخشی اقتصادی»، ایران را از الگوی اقتصاد محصلی به سوی «اقتصاد دانش بنیان» و تقویت «زنجیره ارزش» سوق داده است. ارتقای «بهره وری کل عوامل تولید» و سرمایه گذاری کلان در «کالا های عمومی» و زیرساخت ها، بنیان های «رشد اقتصادی پایدار» را مستحکم کرد. این تحول ساختاری، با تکیه بر «سرمایه انسانی» متخصص، نه تنها هزینه های ناشی از تحریم را مدیریت کرده، بلکه با بهبود «مزیت های رقابتی»، جایگاه کشور را به عنوان یک قدرت نوظهور در اقتصاد بین الملل تثبیت کرده است.

توسعه زیرساخت ها در توزیع کالای عمومی

توسعه زیرساخت های انرژی در ایران پس از انقلاب، نمادی از گذار به سوی «عدالت توزیعی» و تقویت «بنیان های تولیدی» است. نهضت گازرسانی با گسترش ۴۴۰ هزار کیلومتر شبکه خط لوله، ضربه نقوذ این انرژی را در مناطق شش شهری به ۹۸ و روستایی به ۹۰ درصد رسانده که ایران را در جایگاه

دست داد. قیمت جهانی این فلز که حدود یک هفته پیش حتی به عدد ۱۱۵ دلار نیز رسیده بود، حالا تا زمان تهیه این گزارش به عدد ۷۶ دلار کاهش یافته که افت ۳۴ درصدی را طی یک هفته نشان می دهد.

در روز پنجشنبه شاخص S&P۵۰۰ نزدیک به ۱ درصد کاهش یافت. شاخص نزدک حدود ۲٫۵ درصد افت کرد. در مجموع، علی رغم عدم وجود اخبار منفی عمده، نزدیک به ۵ هزار میلیارد دلار در مدت کوتاهی در بازارهای جهانی از بین رفت. تحلیلگران tradingview در این خصوص نوشتند «تقاضای سرمایه گذاران نشانه های بیشتری از کاهش ارزش بازار دارایی ها را نشان می دهد. برای نمونه، صندوق های قابل معامله در بورس بیت کوین در ماه ژانویه خروج قابل توجهی را ثبت کردند که نشانه های فروش پایدار نهادی را تقویت می کند. در همین حال، شاخص هایی که تقاضای سرمایه گذاران آمریکایی را رصد می کنند، ضعف مداوم را نشان می دهند و حمایت خرید محدودی را در طول رکود نشان می دهند. احساسات بازار (Market Sentiment) به شدت رو به وخامت گذاشته است. شاخص ترس و طمع ارزهای دیجیتال یکی از طولانی ترین دوره های «ترس شدید» خود را در ماه های اخیر ثبت کرده، سطحی که اغلب در مراحل پایانی افت بازار مشاهده می شود. داده های شرکت های تحلیل ارز دیجیتال نیز نشان می دهد که شاخص های مومنتوم به ضعیف ترین سطوح خود رسیده اند و نشان دهنده عدم قطعیت صعودی در کوتاه مدت هستند.» برخی از تحلیلگران می گویند که بیت کوین به محدوده های قیمتی نزدیک می شود که خریداران ممکن است شروع به جست و جوی کف قیمت کنند؛ اما هشدار دادند چرخه های گذشته نشان می دهد که چنین مراحلی می توانند به جای چند روز، ماه ها طول بکشند.

دلیل تلاطم شدید در بازار ارز دیجیتال

سقوط بیت کوین روز پنجشنبه شب گرفت، بزرگ ترین ارز دیجیتال جهان در معاملات اواخر بعدازظهر بیش از ۱۲ درصد کاهش یافت و به زیر ۶۴ هزار دلار رسید، سطحی که از اکتبر ۲۰۲۴ دیده نشده است. این حرکات نشان می دهد ارزهای دیجیتال چقدر می توانند آسیب پذیر باشند وقتی سرمایه گذاران از ریسک رویگردان می شوند. به نوشته تحلیلگران NBC این افت شدید، دقیقاً روند معکوس اواخر سال گذشته است، زمانی که بیت کوین به رکورد بالای ۱۲۵ هزار دلار رسید؛ اما در چهار ماه پس از آن، پادشاه ارزهای دیجیتال تقریباً نیمی از ارزش خود را از دست داده است. طبق گزارش کوین مارکت کپ، از زمان اوج قیمت در ۶ اکتبر، بیت کوین بیش از ۱٫۲ تریلیون دلار از ارزش خود را از دست داده است. این فروش در حالی صورت می گیرد که سرمایه گذاران از دارایی های پرخطر تر مانند سهام ارزهای دیجیتال و فناوری نیز عقب نشینی کرده و به دارایی های سنتی «پناهگاه امن» مانند طلا، سهام اروپایی و آسیایی و فلزات گرانبها مانند نقره روی می آورند.

سهام شرکت Strategy، بزرگ ترین دارنده بیت کوین در بازار، روز پنجشنبه بیش از ۱۷ درصد سقوط کرد، زیرا بیت کوین به سطوحی پایین تر از آنچه این شرکت به طور متوسط برای ذخایر عظیم ارز دیجیتال خود می پرداخت، سقوط کرد. شرکت Strategy سال ها صرف ایجاد موقعیت بیت کوین خود کرده و اکنون بیش از ۷۱۳۰۰۰ کوین در اختیار دارد و طبق آخرین گزارش نظارتی خود، به طور متوسط تقریباً ۷۶۰۰۰ دلار برای هر بیت کوین پرداخت کرده است؛ اما اکنون، با توجه به اینکه بیت کوین بسیار پایین تر از آن سطح است، سرمایه گذاران در مورد اینکه چقدر فضا برای ضرر بیشتر وجود دارد، نگران هستند. یکی از موضوعاتی که امروز در بازارهای مالی درخصوص آن صحبت می شود، انتخاب کوین وارش، رئیس سابق فدرال رزرو توسط ترامپ به عنوان نامزد ریاست فدرال رزرو است. تحلیلگران می گویند این انتخاب باعث تنظیم مجدد دارایی ها نیز شده است.

بسا وجود اصرار ترامپ مبنی بر اینکه هر رئیس فدرال رزرویی که انتخاب می کند باید از نرخ بهره پایین تر حمایت کند، وارش به عنوان کسی شناخته می شود که سابقه اتخاذ موضع سنگین ترانه تر در مورد تورم نسبت به برخی دیگر از نامزدهای ترامپ را دارد. بازارها همچنین فستر می بندند که وارش با کاهش نرخ بهره به سرعت بازارها را تقویت نخواهد کرد. نرخ بهره بالاتر و سرمایه کمتر سیال معمولاً ادامه سرمایه گذاری های پرخطر مانند ارزهای دیجیتال را برای سرمایه گذاران دشوارتر می کند. اسکاوت بسنت، وزیر خزانه داری، این هفته در واشنگتن گفت که دولت ایالات متحده در صورت بروز بحران، قدرت مداخله و حمایت از ارزهای دیجیتال را ندارد و این امر امیدها برای نجات را حتی از سوی دولتی که تا حد زیادی از ارزهای دیجیتال استقبال کرده است، کمزگر کرد.

علی رغم استقبال مثبت کاخ سفید، ارزهای دیجیتال هنوز در تلاش برای

نوسان قیمت برخی از ارزهای دیجیتال دروند ۳ ماهه اخیر					
رتبه	نام ارز دیجیتال	قیمت در لحظه گزارش	روزانه	هفتگی	ماهانه
–	شاخص ۲۰ ارز برتر کوین مارکت کپ	۱۳۶٫۶	۱٫۲	–۲۰٫۶	–۲۹٫۵
۱	بیت کوین	۶۶٫۹۵۰	–۳٫۲	–۱۸٫۷	–۲۷٫۶
۲	اتریوم	۱٫۹۳۵	–۴٫۸	–۲۸٫۴	–۴۰
۳	تنتر	۱	۰	۰	۰
۴	بایننس	۶۳٫۹	–۳٫۹	–۲۳٫۸	–۳۰٫۳
۵	ریبل	۱٫۳۹	۶٫۳	–۱۸	–۳۹٫۴
۶	USDC	۱	۰	۰	۰
۷	سولانا	۸۲	–۵٫۴	–۲۷٫۹	–۴۱
۸	ترون	۰٫۲۶۸۷	–۳	–۷٫۵	–۹٫۱
۹	دوج کوین	۰٫۰۹۳۴۰	–۵٫۱	–۱۸٫۸	–۳۷٫۱
۱۰	کاردانو	۰٫۲۶۳۰	–۲٫۱	–۱۸٫۹	–۳۶٫۷
۱۱	بیت کوین کش	۴۷۴	–۸٫۲	–۱۴	–۲۵٫۵
۱۲	هابی لیکوید	۳۴٫۶	۳٫۱	۱۰٫۸	۲٫۲
۱۳	لئو	۷٫۰۹	–۸٫۵	–۲۳	–۲۶٫۲
۱۴	مونرو	۳۱۱٫۴	–۸٫۹	–۲۶٫۵	–۳۰٫۲
۱۵	کانتون	۰٫۱۷	۳٫۳	–۱٫۲	–۲۳٫۵
۱۶	چین لینک	۸٫۴	–۴٫۸	–۲۱	–۳۸٫۴
۱۷	اِتنا	۱	۰	۰	۰
۱۸	استلار	۰٫۱۵۸۵	۲٫۲	–۱۵٫۵	–۲۱٫۶
۱۹	میم کوین رسمی ترامپ	۳٫۴۱	–۱۴٫۷	–۲۴٫۴	–۳۹٫۴
توضیح: اعداد مربوط به زمان تهیه گزارش است					

بیت کوین و اتریوم (ETF ها) شاهد خروج میلیاردها دلار سرمایه بوده اند. خروج سسر سرمایه گذاران بزرگ از بازار باعث کاهش تقاضا و ریزش قیمت شده است.

شرایط کلان اقتصادی و ترس از افزایش نرخ بهره: نرخ های بهره بالاتر در اقتصاد جهانی، به خصوص در آمریکا، باعث شده سسر مایه گذاران ریسک گریز تر شوند و از دارایی های پر ریسک مثل ارزهای دیجیتال خارج شوند. این موضوع عمدتاً با قوت گرفتن انتخاب کوین وارش با ریاست فدرال رزرو گرفته شده است. همچنین بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) در ماه های اخیر سیاست انقباضی قوی تری در پیش گرفته و نرخ بهره را افزایش داده است. این امر باعث تقویت دلار و جذابیت کمتر دارایی های پر ریسک مانند ارزهای دیجیتال می شود. سرمایه گذاران نهادی (مثل صندوق های سرمایه گذاری) ممکن است برای کاهش ریسک، از بازار کریپتو خارج شده و به دارایی های کم ریسک تر مانند اوراق قرضه منتقل شوند.

ترس و احساسات منفی در بازار: در هفته های اخیر شاخص ترس و طمع بازار به سطوح بسیار پایین رسیده و اکثر فعالان بازار منتظر سقوط بیشترند تا خرید. همین انتظارات باعث شده فروش بیشتر و ریزش عمیق تر اتفاق بیفتد.

رفقار تنگ ها و فروش بزرگ سرمایه گذاران کلان: گزارش ها نشان می دهد که سرمایه گذاران بزرگ (تنگ ها) مقدار زیادی بیت کوین و آلت کوین را به صرافی ها منتقل و فروخته اند. این نوع فروش ها معمولاً نشانه موج قوی فروش است و بازار را سریع تر پایین می برد. ریسک گریزی از تنش های ژئوپلیتیکی: در هفته های اخیر تشدید درگیری های منطقه ای (مانند جنگ اوکراین و روسیه یا تنش های خاور میانه) و نگرانی از تشدید آن ها در خروج سرمایه از بازارهای پرنوسان به سمت دارایی های امن مانند طلا شد و قیمت طلا ارقام عجیب بالایی ۵۵۰۰ دلار را نیز به ثبت رساند.

تصویب قوانین روشن برای اداره بازارهای خود در کنگره هستند. تحلیلگران سیتی نوشتند «اگرچه پیشرفت هایی در زمینه قانون گذاری ارزهای دیجیتال حاصل شده؛ اما سرعت آن کند و ناهموار بوده است.» قانون گذاران در ماه های اخیر بخش هایی از قوانینس مربوط به ارزهای دیجیتال را پیش برده اند، از جمله تلاش هایی برای شفاف سازی نحوه تنظیم دارایی های دیجیتال و نحوه نظارت بر استیبل کوین ها؛ اما قوانین گسترده تر در مورد ساختار بازار که برای ایجاد اطمینان بیشتر در این بخش حیاتی تلقی می شوند، همچنان در کنگره متوقف مانده اند. در نتیجه، برخی از سرمایه گذاران همچنان نسبت به بیت کوین بدبین هستند، حتی اگر در نهایت قوانین واضح تری وضع شود.

در مجموع، ریزش های سنگین، عمق پایین و ناچیز بازار در مقابل سایر بازار دارایی ها و فقدان قوانین و مقررات و پذیرش دولت ها، موضوعاتی است که نوسان در بازار ارزهای دیجیتال را به شدت افزایش داده و بازی جمع صفر را برای اغلب سرمایه گذاران این بازار رقم می زند.

۶ دلیل برای یک سقوط سنگین

بررسی تحلیل های مختلف نشان می دهد شش دلیل برای سقوط ۲۰ تا ۳۰ درصدی ارزهای دیجیتال در یک ماه اخیر می توان اشاره کرد.

۱ فشار فروش سنگین و لیکوید شدن معاملات اهرمی: مورد اول مربوط به فشار فروش سنگین و لیکوید شدن معاملات اهرمی است. این بازار در هفته های اخیر با فروش سنگین همراه بوده، مخصوصاً وقتی محدوده های قیمتی بیت کوین و اتریوم شکست (شکسته شدن سطح های کلیدی حمایت)، باعث شد معاملات اهرمی به صورت خودکار بسته شوند. این لیکوید شدن فشار فروش را تشدید کرد و قیمت ها سریع تر افت کرد.

۲ خروج سرمایه از ETF ها و کاهش تقاضای نهادی: براساس تحلیل های مختلف، در ماه اخیر صندوق های سرمایه گذاری

بازار

با کاهش هزینه های اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی، بستری استوار برای رشد اقتصادی بلندمدت فراهم آورده است.

رشد صنایع مادر و استقلال ساختاری

ساختار صنعتی ایران در این چهار دهه، با گذار از استراتژی «جایگزینی واردات» به سوی «توسعه صادرات غیر نفتی»، دگردیسی عمیقی را تجربه کرده است. صنعت فولاد به عنوان یک صنعت «سرمایه بر» و استراتژیک، با رشد ۶۰ برابری و تولید سالانه بیش از ۳۰ میلیون تن، ایران را در میان ۱۰ قدرت برتر جهان قرار داده که این امر نشان دهنده تقویت بنیه داخلی در صنایع بالادستی است. در بخش پتروشیمی، با تمرکز بر «تکمیل زنجیره ارزش» و بهره گیری از «مزیت نسبی» در منابع هیدروکربوری، ظرفیت تولید از ۳ میلیون به ۹۵ میلیون تن جهش یافته است. این «تنوع بخشی» در سبد صادراتی، موجب کاهش وابستگی به خام فروشی و ارتقای سهم بخش صنعت در «تولید ناخالص داخلی» (GDP) شده است. بومی سازی دانش فنی در تولید سیمان (رتبه ۷ جهان) و تجهیزات نیروگاهی، مصداق بارز مدیریت «هزینه های فرصت» در دوران تحریم است؛ جریانی عظیم که صنعت ایران را از یک الگوی مونتاژکار به یک کنشگر پویا در تراز جهانی بدل ساخته است.

استارت اقتصاد دانش بنیان

گذار اقتصاد ایران از منابع محوری به سمت «اقتصاد دانش بنیان»، فصلی نوین در تاریخ بهروری ملی گشوده است. در حالی که پیش از این، «مزیت رقابتی» کشور عمدتاً بر صادرات مواد خام استوار بود، اکنون با فعالیت بیش از ۱۰ هزار شرکت دانش بنیان، اکوسیستم نوآوری به پیشران اصلی تولید تبدیل شده است. سهم این شرکت ها از اقتصاد ملی با رشدی خیره کننده همراه